241 / ޖދ

28/09/2026

بسم الله الرَّحمٰنِ الرَّحيم

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރު

ނަންބަރު : GU/2026/0622

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސް އޮނަރަބަލް ޢަބްދުއްރަޙީމް ޢަބްދުﷲ އަށް،
ފުރުން ސަލާމަށްފަހު ހެޔޮ ސިއްޙަތަކަށް އެދި ދަންނަވަމެވެ.

މާލެ ސަރަހައްދުގައި ހިނގާ ނުރައްކާތެރި މަގުމަތީ ހާދިސާތައް އިތުރުވުމާއި، އެފަދަ މައްސަލަތަކުގެ ތަޙްޤީޤުތަކާއި ޝަރީޢަތްތަކުގައި ލަސްވުމުގެ ސަބަބުން އަދުލު އިންސާފު ހާސިލުކުރުމަށް އުނދަގޫތަކެއް ކުރިމަތިވަމުންދާކަން ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން.

މާލެ ސަރަހައްދުގައި ހިނގާ މަގުމަތީގެ ނުރައްކާތެރި ހާދިސާތައް އިންތިހާއަށް އިތުރުވެ، އެކަމުގެ ސަބަބުން އެތައް ރައްޔިތުންނަށާއި (ޚާއްޞަކޮށް ޒުވާނުންގެ) ފުރާނަ ގެއްލި، އަދި އުމުރުދުވަހުގެ ނުކުޅެދުންތެރިކަމާ ކުރިމަތިލާންޖެހިފައި ދިވެހި ރައްޔިތުން ނުހަނު ކަންބޮޑުވާތީ، އެކަމުގެ ސަމާލުކަމާއި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޒިންމާ ވަރަށް ބޮޑުކަމުގައި ދެކެމެވެ.

މިކަމަށް އަލުން ބޭއްވުނު ދުވަހުގެ މަޖިލިސް ޖަލްސާގައި، 4 އޮގަސްޓް 2025 ގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކާބެހޭ ކޮމިޓީ (241 ކޮމިޓީ) އާއި ޖުޑީޝަރީ ކޮމިޓީ ގުޅިގެން ޚާއްޞަ ތަޙްޤީޤެއް ކުރައްވާ ރިޕޯޓެއް އަދި (ރިފަރެންސް ނަންބަރުGU/2025/0287) ހުށަހެޅުއްވިޔަސް، މިހާތަނަށް މި ނުރައްކާތެރި ޙާލަތަށް އެކަށީގެންވާ ބަދަލެއް ގެނެވިފައިނުވާކަން ހިތާމައާއެކު ފާހަގަކުރަމެވެ.

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއުޤޫބާތު (ޤާނޫނު ނަންބަރު: 2014/9) ގެ 112 ވަނަ މާއްދާގައި ފަރުވާކުޑަ ޢަމަލެއްގެ ސަބަބުން މީހަކު މަރުވުމުން އުފެދޭ ޖިނާއީ މަސްއޫލިއްޔަތާބެހޭ ގޮތުން ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. އަދި އެމާއްދާގެ ދަށުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ޢުޤޫބާތަކީ، ހާދިސާތަކުގެ ބޮޑުމިނާއި ގޮތްތަކާ ބަލައިލާއިރު، ކުށުގެ ބޮޑުމިނާ ގުޅުވައިގެން ކަނޑައަޅާފައިވާ ޢުޤޫބާތްތަކެއް ނޫނެވެ. އެހެންކަމުން، ޤާނޫނުގައި މިފަދައިން ބަދަލުގެނައުމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ސަމާލުކަމަށް ގެނެސްދެމެވެ.

މިކަމުގެ ހިތާމަވެރި އެއް މިސާލަކީ، 29 ޖޫން 2018 ވަނަ ދުވަހު ހުޅުމާލޭގައި ހިނގި ނުރައްކާތެރި އެކްސިޑެންޓެއްގެ ސަބަބުން އުމުރުދުވަހުގެ ނުކުޅެދުންތެރިކަމާއި ކުރިމަތިވެފައިވާ މަސްއޫލިއްޔަތެވެ. އެ މައްސަލައިގެ ޝަރުޢީ މަރުޙަލާ އިންތިހާއަށް ދިގުލައިގެން ހަތް އަހަރު ވޭތުވެދިޔަ ކަމެވެ. މިފަދަ މައްސަލަތަކުގެ މިސާލު ބަލާލާ ދުވަސްތަކުގެ ކޮޅަށް ޢާއިލާތަކަށް ގެއްލުމާއި ކޮމިޓީން ސަމާލުކަމަށް ގެނައުމަކީ ނުހަނު މުހިންމު ކަމެކެވެ.

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިދާރާ

ބަލައިގަތީ: Dhunaain	ނަ. ނަންބަރު: 3642
ބަލައިގަތް ތާރީޚް: 28.9.26	ގަޑި: 8:00
ހަވާލުކުރެވުނު ސެކްޝަން: F	
ސެކްޝަނުން ބަލައިގަތީ: 13:38 28-9-2026.	

ވީމާ، މި މައްސަލަތަކަށް ދާއިމީ ޙައްލެއް ހޯދުމަށްޓަކައި، ތިރީގައިވާ ކަންކަން ކޮށްދެއްވުމަށް އެދި ހުށަހަޅަމެވެ.

1. މާލެ ސަރަޙައްދުގައި ހިނގާ ނުރައްކާތެރި މަގުމަތީ ހާދިސާތަކާ ގުޅޭގޮތުން އިޖްތިމާޢީ ކޮމިޓީގެ އާންމު ބައްދަލުވުމެއް ބޭއްވުން.

2. ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތާއި، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހާއި، މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް ސިވިލް އޭވިއޭޝަން އަދި ގުޅުންހުރި އެހެނިހެން މުއައްސަސާތައް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ކަމާބެހޭ ކޮމިޓީތަކަށް ހާޒިރުކޮށްދިނުމާއި، މިފަދަ މައްސަލަތަކުގެ ޢަދަދާއި ތަފާސްހިސާބުތައް ސާފުކުރުން.

3. އެއްގަމު ދަތުރުފަތުރުގެ ޤާނޫނާއި ޤަވާޢިދުތަކަށް އިސްލާހު ގެނެސް، ނުރައްކާތެރިކޮށް ދުއްވައިގެން މީހުންނަށް އަނިޔާވުމާއި މަރުވާ ހާދިސާތަކުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ޖަލު އަދަބުތަކާއި ޖޫރިމަނާތައް [illegible] ބަދަލުކުރުމާއި، ލައިސަންސް ބާޠިލުކުރުމާއި، ޤާނޫނާ ހިލާފަށް ދުއްވާ އުޅަނދު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ބަންދުކުރުމާއި، ތަކުރާރުކޮށް ނުރައްކާތެރިކޮށް ދުއްވާ ފަރާތްތަކުގެ ލައިސަންސް ދާއިމީކޮށް ހިފެހެއްޓުން ނުވަތަ ބާޠިލުކުރުން އަދި އެފަދަ އުސޫލުތަކުން [illegible] [illegible] ވަރުގަދަ މާއްދާތައް ހިމަނައި މަސައްކަތް ކޮށްދިނުން.

4. އެކްސިޑެންޓްތަކުގައި އަނިޔާވާ މީހުންގެ ބޭސްފަރުވާއަށާއި، ލިބޭ ދާއިމީ ނުކުޅެދުންތެރިކަމަށް އެކަށީގެންވާ ބަދަލެއް ލިބޭނެ ފަދަ ލާޒިމީ (ކޮމްޕަލްސަރީ / ތަރޑް ޕާޓީ) އިންޝުއަރަންސް ނިޒާމެއް ތަޢާރަފުކޮށް، އެއީ އުޅަނދު ދުއްވުމަށް ލާޒިމު ޝަރުތެއްގެ ގޮތުގައި ޤާނޫނުން ކަނޑައެޅުމަށް ކުރެވޭނެ ކަންކަން ބަލާ ބެލުން.

5. ބޮޑެތި އެކްސިޑެންޓްތަކުގެ ތަޙުޤީޤުތަކާއި، ދައުވާކުރުމާއި، އަދި ޝަރީޢަތްތައް ނިންމުމަށް ދިގު މުއްދަތެއް ނަގާ ސަބަބުތައް ދެނެގަނެ، ނިޒާމީ ގޮތުން ހުރި އުނިކަންކަން ހޯދައި ބެލުން.

6. ފުރާނަ ގެއްލޭ ނުވަތަ ބޮޑެތި އަނިޔާތަކަށް ލިބޭ ހާދިސާތަކުގެ ތަޙުޤީޤުތަކާއި ޝަރީޢަތްތައް ނިންމުމަށް ވަކި ޚާއްޞަ މުއްދަތެއް (ޑެޑްލައިނެއް) ކަނޑައެޅުމާއި، މައްސަލައިގެ ކުރިއެރުންތަކާ އަނިޔާ ލިބޭ ފަރާތްތަކާއި އާއިލާތަކަށް ގަވާއިދުން އަންގައިދިނުމުގެ ނިޒާމެއް ޤާއިމުކުރުމަށް ބާރުއެޅުން.

7. ބޮޑު ސްޕީޑުގައި ދުއްވުމާއި، ރޭސްކުރުމާއި، ނުރައްކާތެރިކޮށް ދުއްވުން ހުއްޓުވުމުގެ ގޮތުން މާލެއާއި ހުޅުމާލޭގައި ސްޕީޑް ޗެކިންގް އަދި ކެމެރާ އެންފޯސްމަންޓް ގާއިމުކޮށް، މަގުމަތީގެ ސަލާމަތުގެ ފިޔަވަޅުތަކާއި ގުޅޭ ޤަވާޢިދުތައް މިހާރަށްވުރެ ހަރުދަނާކޮށް ތަންފީޛުކުރުމަށް ކަމާބެހޭ އިދާރާތަކުން އެދެން.

8. މަގުމަތި މޮނިޓަރކުރަން ސްޕީޑް ކެމެރާތަކާއި، އޮޓޮމޭޓިކް ފައިން ސިސްޓަމްތައް ފަދަ ޒަމާނީ ވަސީލަތްތައް ގާއިމުކުރުމަށް ބޭނުންވާ ފައިސާ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުން ކަމާބެހޭ އިދާރާތަކަށް ހަމަޖެއްސައިދިނުމަށް ބާރުއެޅުން.

މިކަމުގެ އަސްލު މަޤްޞަދަކީ މަގުމަތީގެ ނުރައްކާތެރި ހާދިސާތަކުން ދިފާޢު ރައްޔިތުންގެ ފުރާނައާއި މުދާ ރައްކާތެރިކޮށްދިނުމާއި، ހާދިސާތައް ހިނގާ ބާވަތްތަކުގައި ޖިނާއީ އަދުލުގެ ނިޒާމު އެންމެ ހަރުދަނާ އަދި އަވަސް މިންވަރެއްގައި ހިނގާކަން ކަށަވަރުކުރުމެވެ.

ވީމާ، މި މައްސަލައިގެ ނާޒުކުކަމަށް ރިޢާޔަތްކުރައްވައި، މި ހުށަހެޅުން ބަލައިގަނެ ކަމާބެހޭ މުއައްސަސާތައް ގެނެސް އަޑުއެހުންތައް ކުރިއަށްގެންދަވައި، ރައްޔިތުންގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަން ކަށަވަރުކޮށްދިނުމަށްޓަކައި ތާއީދު އަދި އަވަސް ބައްލަވައި ކޮށްދެއްވައިދެއްވުން އެދި ނިހާޔަތުން އަދަބާއި ދަންނަވަމެވެ.

އިޙްތިރާމް ޤަބޫލު ކުރައްވާން އެދެމެވެ.

28 ސެޕްޓެމްބަރު 2026

ރައްޔިތުންގެ ޚާދިމު

މުޙައްމަދު އިބްރާހީމް
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް
މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ